

Inhoud

Inleiding 9

DEEL I: DE AFKOMST

1 Stijgen en dalen, 1677-1775 33

De ban van Moseh Jessurun d'Oliveira 33

Van Venetië naar Amsterdam 38

Moseh d'Oliveira de Italia 44

Welstand 49

Elias Olivier 56

Verval 65

2 Emanciperen en stagneren, 1784-1861 73

Het roerige leven van Abraham Jessurun d'Oliveira 73

Politieke emancipatie 86

Isaac en Abraham d'Oliveira in de eerste post-Emancipatieperiode 92

De wording van een chazan 100

3 Dansen en slijpen, 1832-1886 116

De dansmeester van Frascati 116

De jonge jaren van een vioolvirtuoos 127

De internationale carrière van Señor Oliveira 133

Amusement in de stad en in de mediene 141

Het vak, de Kapers en een Amsterdamsche kinderroof 151

DEEL II: ELI D'OLIVEIRA

4 Losmaken en vasthouden, 1886-1934 165

- Een andere Sefardische familiegeschiedenis* 165
- De jeugd van een post-Kaapse diamantbewerkerzoon* 169
 - Diamantwerpen* 186
 - Quasi-socialisten* 195
- Stenograaf, journalist, filosoof, interviewer, biograaf* 212
 - Vader en echtgenoot* 234
 - (Geen) Getijer* 241
- Psycholoog, pedagoog en filantroop* 257

DEEL III: DE AKTIE PORTUGESIA

5 Herkennen en erkennen, 1932-1945 279

- C.U. Ariëns Kappers, Elsa d'Oliveira en de praktijk van het schedelmeten* 279
 - Rassenkunde en stenografie* 284
- Jaap d'Oliveira's liefde voor fotografie en fotografe Gerda Leo* 292
 - Jeugd en studietijd van Elsa d'Oliveira* 301
 - Het eerste oorlogsjaar* 305
 - De eerste Portugese bezwaarschriften* 315
 - De afkomst van Eli d'Oliveira* 328
 - De onzekere situatie van het gezin d'Oliveira-Leo en de redding van Elsa d'Oliveira* 342
 - De Aktie Portugesia I* 349
 - Lijstenmanie* 364
 - De Aktie Portugesia II* 386
 - De kansen van de Portugezen gewogen* 417
- De Portugezenrazzia, een 'stamboekveemonstering' en Elsa's witte wolk boven Westerbork* 425
- Een 'modelkamp' voor bevoorrechten* 455
- Het laatste oorlogsjaar in Amsterdam* 472
 - Recapitulatie* 480

DEEL IV: NA DE OORLOG

6 Verwerken en doorgeven, 1945-2014 487

De ambivalentie van Henri Colaço Osorio 487

Een nieuw begin 490

Het 'zootje ongeregeld' op de Kromme Mijdrechtstraat 498

Ulli, kleinzoon van Eli 500

De zoektocht van Suzanne Pereira 509

De traditie opgepakt 520

Verschuivende loyaliteiten 523

Slot 529

Verklarende woordenlijst 535

Afkortingen 539

Noten 541

Geraadpleegde archieven 658

Geraadpleegde literatuur 662

Kranten en periodieken 702

Digitale bronnen 703

Mondelinge bronnen 706

Verantwoording 707

Illustratieverantwoording 708

Dankwoord 710

Register 714